

РЕШЕНИЕ

№ 60

гр. Варна, 29.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Даниела Ил. Писарова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Николина П. Дамянова Въззивно търговско
дело № 20233001000276 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК, образувано по въззивна жалба на „ЕДИНСТВО 022“ АД– гр. Варна, ЕИК 204446055, и „НЮ ГОЛДЪН ГЕЙТ“ ЕООД, ЕИК 204456409, подадена чрез адв. М. Д. от АК– гр. Варна, срещу решение № 77/17.02.2023г., постановено по т. д. № 61/2022г. по описа на Варненски окръжен съд, в частта с която, по предявен срещу въззивниците иск от „АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ“ АД – гр. София, е обявен за нищожен сключен между тях договор за замяна на търговско предприятие с нотариално заверени подписи и съдържание с рег. № 1758 и № 1759, том 1, акт № 143 от 09.05.2017г., поради противоречие с добрите нрави, на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД.

Във въззивната жалба се излагат твърдения за недопустимост на решението в обжалваната му част, а в условията на евентуалност- за неговата неправилност. Оплакванията за недопустимост са обосновани със съображения за липса на правен интерес от провеждане на искова защита чрез иск за нищожност на процесната сделка, тъй като банката не е страна по процесния договор за прехвърляне на търговско предприятие и не е носител на права и задължения по него. Съображения за липса на правен интерес се излагат и по отношение на предявения, в условията на евентуалност, конститутивен иск за обявяване на относителна недействителност на договора за прехвърляне на търговско предприятие. Твърди се неправилност на изводите на решаващия съд, отнасящи се до преценката за

нееквивалентност на престациите по договора, относима към установителния иск, поради това, че учредената ипотека върху поземлен имот и извършената публична продажна значително намаляват стойността на търговското предприятие, а оттам, и насрещната престация по договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ. По евентуалния иск се оспорва наличието на вземане на ищеца към изпълнителния директор на „Единство 022“ АД– гр. Варна- Й. Л., с позоваване на влязло в сила арбитражно решение, с което е отхвърлен иск на банката за присъждане на претендирани парични вземания. Оспорва се също увреждащият характер на сделката и наличието на недобросъвестност у третото лице- „Ню Голдън Гейт“ ЕООД. Според въззивниците, в конкретния случай, презумпцията по чл. 135, ал. 2 ЗЗД е неприложима, доколкото страни по сделката са юридически лица. Искането към въззивния съд е за обезсилване на решението в обжалваната част поради неговата недопустимост, а в условията на евентуалност, за отмяна и отхвърляне на уважения иск, както и на неразгледания от първоинстанционния съд евентуален иск.

В законоустановения срок по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор от „Алианц Банк България“ АД- гр. София, представлявано в производството от юрк. В. К., в който се излага становище за неоснователност на въззивната жалба и за допустимост и правилност на първоинстанционното решение в обжалваната му част. Въззиваемата страна сочи съображения за наличие на правен интерес като абсолютна процесуална предпоставка за предявяване на иска за нищожност на договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ. По същество намира иска за основателен и доказан, предвид установената съществена нееквивалентност на престациите по сделката. По предявения, в условията на евентуалност, иск с правно основание чл. 135, ал. 1 ЗЗД, за обявяване на относителна недействителност на процесния договор, също са репликирани съображенията и доводите на въззивниците, като се твърди, че искът е допустимост и доказан по основание, доколкото са изпълнени предпоставките от фактическия състав на разпоредбата. Искането към въззивния съд е за потвърждаване на решението в обжалваната част, с присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Жалбата е подадена в срок, от легитимирани лица, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, при наличие на правен интерес от обжалването и е процесуално допустима.

Страните не са направили искания за събиране на доказателства във въззивното производство.

В проведеното открито съдебно заседание в тази инстанция процесуалните представители на страните поддържат съответно въззивната жалба и становището по отговора.

За да се произнесе по спора съставът на ВнАпС съобрази следното:

Предмет на въззивното производство е предявен пред Варненски окръжен съд установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД, от „Алианц Банк България“ АД- гр. София срещу „Единство 022“ АД- гр. Варна и „Ню Голдън Гейт“ ЕООД- гр. Варна, за прогласяване нищожност на сключен между ответните търговски дружества договор по чл. 15, ал. 1 ТЗ за продажба на търговско предприятие с нотариално заверени подписи и съдържание с рег. № 1758 и № 1759, том 1, акт № 143 от 09.05.2017г. С този договор търговското предприятие на новоучреденото „Единство 022“ АД- гр. Варна, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, без фирмата, с балансова стойност в размер на 200 000 лв., е заменено за движими вещи на стойност 2151лв., а именно: хладилник марка „Смег“, 0204299, KSE605X, сериен № 0204299, телевизор марка „Самсунг“, модел LCD TV SMSUNG 3D UE - 48H6400, сериен номер ZCPF3SGG102436 и трапезна маса, дървена, цвят „тъмно кафяв“ с размери 1400/800.

Ищецът „Алианц Банк България“ АД- гр. София заявява в исковата молба следните факти и обстоятелства, общи по всички предявени искове и конкретно относими към фактическото основание на установителния иск, предмет на въззивното производство:

Банката твърди, че е кредитор на Й. И. Л. за парични вземания, произтичащи от Договор за кредит „Жилище“ № 29692 от 17.04.2008г., сключен с нейния наследодател И Й Л, починал на 13.05.2012г., че чрез осъществяване на учредителен апорт в полза на „Единство 022“ АД- гр. Варна ищцата е извършила възмездно разпореждане с ликвидно имущество, придобито по наследство, включващо и необхваната от ипотечни права новопостроена сграда, както и че отчуждаването на сградата затруднява възможността за принудително изпълнение по издаден изпълнителен лист, при твърдения за общо знание за дълга на длъжника и приобретателя, действали чрез едно и също лице. Сочи се също, че непосредствено след учредяване на търговското дружество „Единство 022“ АД е извършено прехвърляне на търговското му предприятие с договор за замяна, сключен с нот. заверени подписи с рег. № 1758 от 09.05.2017г. и удостоверение съдържание рег. № 1759, том: 1, акт № 143 от 09.05.2017г. в полза на втория ответник по установителния иск- „Ню Голдън Гейт“ ЕООД. С тази сделка се твърди, че е извършено договаряне в противоречие с добрите нрави чрез размяна на имуществени престации със съществено нееквивалентни стойности. Сочи се също, че като част от предприятието на новото акционерно дружество, недвижимите имоти, в частност жилищната сграда, са съхранили стойността си, определена чрез оценителна експертиза по повод апортирането им през м. 02.2017г. и тази стойност многократно надхвърля получената срещу цялото предприятие стойност на движимите вещи до степен на съзнателно нарушение на справедливо договаряне на еквивалентни възмездни престации на заменителите. Ищецът се позовава на оповестени в ТРРЮЛНЦ декларации за липса на извършена търговска дейност на двете ответни дружества в периода от учредяване на АД и от придобиване на

движимите вещи до датата на договорената замяна.

Ответниците възразяват за недопустимост на иска поради липса на правен интерес, като оспорват кредиторското качество на „Алианц Банк България“ АД- гр. София за паричните вземания на наследодателя на Й. И. Л. към датата на сделката за замяна на търговско предприятие и релевират възражение за обезпеченост на принудителното изпълнението на банката по отношение на новопостроената сграда, по силата на ипотечен акт- договор за учредяване на ипотека върху недвижим имот, вписан с акт № 110, том: IX, дело: 8048, вх. рег. № 10722 от 22.04.2008 год. на СВ), представляващ поземлен имот №474 по плана на СО Ален мак, без да са посочени права на кредитора и върху бъдеща или вече довършена в груб вид новострояща се жилищна сграда в този имот. Основателността на иска се оспорва по съображения за неоснователността на доводите на ищеца за нееквивалентност съобразно стойностите на разменените престации при замяната на предприятието, като бланкетно се сочи, че прехвърлената съвкупност не се изчерпва с придобити при учредяване активи, а са налице и пасиви, чиято стойност може да не е била известна към момента на договарянето, както и че балансовата стойност на предприятието не е еднаква с възможните пазарни предложения, отчитащи значително повишен икономически риск от придобиване на предприятие. Оспорва се възникването на сградата като довършен обект преди 2012г., както и обявената пазарна стойност на насрещно заменените движими вещи в процесния договор, като без конкретно твърдение за размер на прикритата действително уговорена цена, се сочи симулативно обявяване на привидно по-ниска цена на индивидуализираните вещи, с цел ограничаване на разходите по сделката.

Решението на ОС- гр. Варна, с което освен установителния иск, предмет на въззивното производство, е уважен и конститутивен иск с правно основание чл. 135 ЗЗД, предявен от „Алианц Банк България“ АД- гр. София срещу Й. И. Л. и „Единство 022“ АД- гр. Варна, е валидно по критериите, възприети в мотивите към ТР № 1/2011г. от 10.02.2012г. по тълк. д. № 1/2011г. на ОСГТК на ВКС, като постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, и съдържащо реквизитите по чл. 236 ГПК.

Съставът на въззивния съд, като разгледа конкретните оплаквания, релевирани във въззивната жалба срещу допустимостта на атакувания съдебен акт, и извърши служебна проверка съобразно задълженията си по чл. 269, ал. 1, изр. първо, предл. второ ГПК, намира, че първоинстанционното решение е допустимо в обжалваната част, като съображенията за този извод са следните:

Процесуалната легитимация на страните съответства на твърденията в исковата молба, съставляващи фактическо основание на иска. Налице са всички предвидени от закона предпоставки и липсват процесуални пречки за възникване и надлежно упражняване на правото на иск. Неоснователни са

доводите на въззивниците за липса на правен интерес, основан на обстоятелството, че ищецът не е страна по процесния договор за замяна на търговско предприятие. Съгласно мотивите по ТР № 7/2020/13.01.2023г. по тълк. дело № 7/2020г. на ОСГТК на ВКС, макар да не поражда действие по отношение на трети лица, договорът може да намери отражение и в тяхната правна сфера, ако засяга права, които тези лица имат по отношение на една от страните по договора и прави упражняването им невъзможно или значително неудобно; в този случай третото лице може да се позове на нищожност на договора, а оттам и на липса на правни последици от същия, които правят невъзможно упражняването на правото му; твърдението на третото лице за нищожност може да бъде оспорено от която и да е от страните по договора, в който случай е налице правен спор по отношение на нищожността; нищожният договор не е правно нищо, тъй като макар и да не поражда правни последици, създава привидност за тяхното съществуване; затова правният спор следва да бъде разрешен по исков ред, чрез предявяване на отрицателен установителен иск от третото лице.

Интересът на банката от провеждане на искова защита чрез иск по чл. 26 ЗЗД за обявяване нищожност на сделка, по която не е страна, в първата инстанция е бил в зависимост от уважаването на първия предявен иск с правно основание чл. 135, ал. 1 ЗЗД. Първоинстанционното решение № 77/17.02.2023г. по т. д. № 61/2022г. по описа на ВОС не е обжалвано и е влязло в сила в частта, с която, на основание чл. 135, ал. 1 от ЗЗД, е обявено за относително недействително по отношение на „Алианц банк България“ АД- гр. София, възмездно разпореждане с недвижим имот: жилищна сграда с идентификатор 10135.2515.474.3, по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със Заповед № РД- 18-92 от 14.10.2008 г, със застроена площ от 151 кв. м., два етажа, разположена в поземлен имот с идентификатор 10135.2515.474, находящ се в град Варна, община Варна, област Варна, район „Приморски“, селищно образувание „Ален мак“, с площ от 801 кв.м., извършено чрез внасяне на непарична вноска с учредителен акт и съгласие по чл. 73 ТЗ, вписан с вх. рег.№ 4046 от 24.02.2017 г., акт № 40, том: 9, дв. вх. рег. № 4053/24.02.2017г., от Й. И. Л. в полза на новоучреденото „Единство 022“ АД- гр. Варна.

С влизане в сила на първоинстанционното решение в частта, с която е уважен Павловият иск, качеството на „Алианц банк България“ АД- гр. София като кредитор на вносителя на учредителния апорт, както и липсата на ипотечни права на кредитора върху недвижимия имот, предмет на иска по чл. 135, ал. 1 ЗЗД, относима към допустимостта на иска, са установени със сила на пресъдено нещо в отношенията между банката- една от страните по договора за кредит и акцесорното правоотношение по ипотечния акт, и Й. Л.- наследник на другата страна по двете правоотношения, както и по отношение на втория ответник по този иск- „Единство 022“ АД- гр. Варна. Също така, е стабилизирал правният интерес на банката за предявяване на иск по чл. 26, ал. 1 ЗЗД, тъй като при установяване нищожността на последващата

разпоредителна сделката с търговско предприятие, част от което е и жилищната сграда, предмет на уважения иск по чл. 135, ал. 1 ЗЗД, се предоставя възможност на „Алианс банк България“ АД, което дружество не е кредиторът на ответниците по иска с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД, да насочи принудително изпълнение за удовлетворяване на съдебно установени парични задължения и срещу това имущество, тъй като по отношение на него то не е излязло от патримониума на длъжника Й. И. Л. чрез учредителния апорт.

Тъй като ответникът „Ню Голдън Гейт“ ЕООД не страна по уважения иск с правно основание чл. 135, ал. 1 ЗЗД и не е обхванат от пределите на силата на пресъдено нещо на решението по този иск, следва да се посочи, именно по повод преценката за допустимост на решението, с оглед на правния интерес, че кредиторското качество на банката по отношение на вносителя на учредителния апорт към момента на последваща разпоредителна сделката с търговско предприятие, част от активите на което е недвижимия имот по Павловия иск, е безспорно установено от събраните в хода на процеса доказателства. На 31.08.2017г. банката е подала заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение срещу Й. И. Л., която се явява единствен легитимиран наследник на кредитополучателя по Договор за кредит „Жилище“ № 29692 от 17.04.2008г. Въпреки че тя, като наследник, призван да наследи по закон, е приела наследството повече от четири години след смъртта на баща си, с изявление, вписано под № 399 от 2016г., приемането на наследството е породило действието си с обратна сила, считано от датата на откриване на наследството-13.05.2012г. След оспорване на издадената заповед за изпълнение чрез подадено от нея възражение по чл. 414 ГПК, по иск на банката по чл. 422 ГПК, с влязло в сила решение са установени дължими по необслужен банков кредит суми за главница в размер на 122 962.84 лева, ведно със законната лихва, считано от 31.08.2017 год., както и мораторна неустойка в размер на 5 502.26 лв. за периода 17.05.2012г. до 30.08.2017г. Посредством удостоверение, издадено от ЧСИ Даниела Петрова Якова за размера на неудовлетвореното вземане към 17.01.2022г. в производството по принудително изпълнение, ищецът е доказал, че съществена част от паричните вземания, за които се е снабдил с изпълнителен лист по ч. гр. д. № 13021/2017 по описа на ВРС срещу наследника на кредитополучателя, са останали неудовлетворени. Следователно, няма данни и за последващо отпадане на соченото в исковата молба кредиторско качество на банката, относимо към правния интерес, който продължава да е налице и към момента на приключване на устните състезания в тази инстанция.

Релевантни на спора са и установените обстоятелства от обявени декларации по чл. 38 от ЗСч по електронните партии на двете ответни търговски дружества, водени от АВп, ТР, за липса на извършвана от тях търговска дейност в периода от учредяване им до датата на сключване на договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ и през следващите години до момента („Единство

022“ АД е вписано в ТР като новорегистрирано дружество на 09.02.2017г., а „Ню Голдън Гейт “ ЕООД- на 15.02.2017г., като след регистрацията не са подавани за обявяване ГФО). Доказани са и обстоятелства, сочещи на фактическа свързаност между ответниците „Единство 022“ АД– гр. Варна и „Ню Голдън Гейт “ ЕООД, а именно: Й. И. Л. е записала 2 000 акции от общо 2 002 при учредяване на „Единство 022“ АД, чиято стойност е покрита с непарична вноска- недвижими имоти, придобити по наследство от длъжник на банката по кредитно правоотношение, оценени от експерти по реда на чл. 72 ТЗ на 200 000лв. Другият учредител на АД и член на Съвета на директорите е Д Г К, който е син на едноличния собственик на капитала и управител на ответника „Ню Голдън Гейт “ ЕООД- А С К

Във въззивната жалба ответниците поддържат твърденията си от първата инстанция, за симулативност на изявленията в процесния договор по отношение на посочените в него балансовата стойност на търговското предприятие на новоучреденото „Единство 022“ АД- гр. Варна, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, без фирмата, в размер на сумата 200 000 лв., и стойност на заменените движими вещи в размер на 2 151 лв., а именно: хладилник марка „Смег“, 0204299, KSE605X, сериен № 0204299, телевизор марка „Самсунг“, модел LCD TV SMSUNG 3D UE - 48H6400, сериен номер ZCPF3SGG102436, и трапезна маса, дървена, цвят „тъмно кафяв“ с размери 1400/800.

За целите на доказването на по- ниска балансова стойност на предприятието от обявената в процесния договор, първоинстанционният съд е допуснал съдебно- оценителна експертиза. Въз основа на извършената самостоятелна преценка по чл. 202 ГПК на заключението на експертизата, въззивният състав не намери основание да направи други, различни изводи от ВОС по отношение на балансовата стойност на търговското предприятие на първия ответник към датата на договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ, тъй тя е изготвена от вещо лице, разполагащо с необходимите специалност и квалификация за изпълнение на задачите, а предложените на съда изводи от експерта са изчерпателно и ясно мотивирани. Въз основа на заключението следва да се приема, че обявената балансова стойност на търговското предприятие на „Единство 022" АД към датата на замяната в размер на 200 000 лв. съвпада с балансовата стойност на предприятието по счетоводни данни. От регистрацията дружеството не е извършвало никакви търговска дейност, няма приходи и разходи. Осчетоводяването е в съответствие с т. 4 от СС 16 за оценка на дълготрайни материални активи, според която всеки актив се оценява по цената на придобиване –покупна цена и преки разходи за придобиването, а след първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив следва да се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка (т. 7.1 от СС). Учреденото върху един от апортираните имоти, представляващ ДМА, обезпечение за дълг на трето за предприятието лице, не може да послужи за намаляване на балансовата стойност на актива, а оттам и на

предприятието. Придобилото предприятие ответник „Ню Голдън Гейт“ ЕООД не се е позовало на основание за намаляване на придобивната стойност на актива, поради което балансовата стойност следва да се счита за равна на нея. Цената на придобиване съвпада с оценката на оценителите по реда на чл.72, ал. 2 от ТЗ по повод на учредителния апорт в „Единство 022" АД, като с оглед на краткия период между апорта (02.02.2017 г.) и договора за прехвърляне на търговско предприятие (09.05.2017г.) няма основание за промяна в цената. По-късното разпореждане (към 2019г.) с ДМА, част от прехвърленото търговско предприятие, няма отношение към преценката за еквивалентността на престациите по договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ, сключен на 09.05.2017г. В тази връзка, съдът намира за необходимо да посочи, че поначало твърденията за симулативност на удостоверителните изявления на страните за стойност на прехвърляното търговско предприятие в процесния договор, са бланкетни, тъй като не се твърди конкретна стойност според действителните, прикрити уговорки между тях, а по тези бланкетни твърдения не е проведено доказване. Нелогични са и обясненията на ответниците за целта на относителната симулация, а именно, за да се спестят разноси, тъй като според тях при договарянето е обявена по- висока стойност на предприятието, а това води до по- висок размер на дължимите такси.

По отношение на посочената стойност на заменените движими вещи в договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ в размер на сумата 2 151 лв., съставът на въззивния съд приема, че също не е проведено успешно доказване на бланкетното твърдение за симулативното ѝ обявяване от ответниците, направено само с оглед заплащането на такси и разноси. Заменените с договора от 09.05.2017г. движимите вещи са придобити на 15.04.2017г. по силата на договор за покупко- продажба, сключен между едноличния собственик на капитала и управител на „Ню Голдън Гейт“ ЕООД- А С К в лично качество, като продавач, и дружеството- купувач, представлявано от продавача А С К за сума, равна на обявената от страните в договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ- 2 150лв. На съдебно– оценителната експертиза е възложено даване на заключение за пазарна цена на вещите към датата на сделката, след оглед на същите, но поради неяснота относно съществуването и местонахождението им, те не са били предмет на оглед от експерта; няма данни за тяхното състояние към релевантния минал момент. Същевременно, при даване на заключение за пазарна цена в размер на 4 450лв. на движими вещи с аналогични с описаните в договора идентификационни характеристики е ползван метод на амортизираната възстановителна стойност, като вещото лице е приело, че всички оценявани вещи са закупени нови, с първоначална дата на въвеждане в експлоатация- датата на завеждане на актив- 2012г. Възприетите от експерта презумирани данни, съобразно ползвания метод на амортизираната възстановителна стойност, като база за изчисляване на средна пазарна цена на движими вещи от вида на заменените, са в противоречие с установени факти и обстоятелства по делото, в това число, че тези вещи не са

закупени като нови от втория ответник, а са били собственост на физическо лице до 15.04.2017г., на която дата са придобити по договор за покупко-продажба от „Ню Голдън Гейт“ ЕООД, регистрирано на 15.02.2017г., като в делото не се съдържа информация, въз основа на която да се приеме, че те са заведени от 2012г. като ДМА в счетоводство на търговско дружество.

При тази фактическа установеност, въззивният състав прави следните правни изводи:

Според Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. на ВКС по тълк. дело № 1/2009 г., ОСТК, добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона (чл. 26, ал. 1 ЗЗД). Добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях. Един от тези принципи е принципът на справедливостта, който в гражданските и търговските правоотношения изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес. Преценката за нищожност поради накърняване на добрите нрави се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. Противоречието с добрите нрави се свързва с нарушаване на морални и етични неписани норми на обществения живот, което по правни последици е приравнено от законодателя на последиците от нарушаване на императивни разпоредби на закона.

Съгласно трайната съдебна практика на Върховния касационен съд – напр. Решение № 1444/4.11.1999 г. на ВКС, по гр. д. № 753/99 г., V г. о.; Решение № 160/14.03.2006 г. на ВКС по гр. д. № 325/2004 г., II г. о.; Решение № 597/28.05.2008 г. на ВКС по гр. д. № 2365/2007 г., I г. о., значителната липса на еквивалентност в насрещните престации при двустранните договори може да се приеме за противоречие с добрите нрави, доколкото те са определени като граница на свободата на договаряне, предвидена в чл. 9 ЗЗД. Свободата на договарянето пък е рамкирана и от императивните разпоредби на закона. Така при преценка действителността на двустранните възмездни договори относно това дали са накърнени добрите нрави следва съдът да преценява действителната воля на страните, защото нормата на чл. 20 от ЗЗД го задължава при тълкуване на договорите да установява действителната обща воля на страните, формирана от всичките им уговорки, да се отчита взаимната им връзка и целта на договора. (Решение № 288 от 29.12.2015 г. на ВКС по гр. д. № 2293/2015 г., III г. о., ГК).

Известна обективна нееквивалентност според практиката на ВКС е допустима, тъй като свободата на договаряне предполага преценката за равностойността на престациите да се извършва от страните с оглед техния интерес. Следващата степен на нееквивалентност на престациите може да представлява сделка, сключена при явно неизгодни условия и ако страната е в състояние на крайна нужда, порокът би бил унищожаемост по реда на чл. 33 ЗЗД. При най-високата степен на нееквивалентност на престациите

съществува такова съотношение, че едната от тях е незначителна и практически нулева. Тогава, ако сделката не е симулативна като прикриваща дарение, тя е нищожна поради противоречие с добрите нрави. Следователно, наличието на нееквивалентност на насрещните престации само по себе си не е достатъчно, за да се стигне до извода, че сделката е нищожна поради противоречие с добрите нрави. Възмездният двустранен договор противоречи на добрите нрави само тогава, когато неравностойността на престациите практически се свежда до липса на насрещна престация. Когато престацията не е толкова незначителна, следва да бъде преценявана наред с други релевантни за правоотношението факти, които в съвкупността си биха обосנוвали извод за накърняване на добрите нрави. Така при преценка действителността на двустранните възмездни договори, какъвто е процесният, съдът следва да съобрази, по аргумент от чл. 20 от ЗЗД, действителната обща воля на страните, формирана от всичките им уговорки, взаимната им връзка, целта на договора и дали последната е насочена към удовлетворяване на допустим от закона интерес за страните. Преценката дали нееквивалентността е значителна следва да се извършва именно при съобразяване на преследваната от страните цел. Без извършването на тази преценка, не може да се направи извод дали обективната нееквивалентност на престациите опорочава сделката. Въпросът за определянето на цената при търговските сделки е предоставен на свободата на договаряне, поради което и при липсата на други установени обстоятелства, следва да се приеме, че отклонение на тази цена от пазарната цена по правило не би могло да се счете за нарушение на добрите нрави.

От съвкупната преценка на събраните в хода на производството доказателства се установява, че стойността на прехвърленото търговско предприятие на „Ню Голдън Гейт“ ЕООД, ЕИК 204456409, в размер на сумата 200 000 лв., а стойността на движимите вещи, срещу които се заменя, е 2 151 лв., следователно цената на движимите вещи е 93 пъти по-ниска от стойността на търговското предприятие. Ако се приеме заключението на съдебно-оценителната експертиза, чието кредитиране е отказано от въззивния съд, в частта относно пазарната цена на движимите вещи за сумата 4 450 лв., определена по неподходящ за казуса метод на амортизираната възстановителна стойност, цената на движимите вещи ще се яви 45 пъти по-ниска от стойността на търговското предприятие. И в двата случая следва да се приеме, че е налице нееквивалентност на престациите на страните, която е явна и значителна, стойността на движимите вещи е пренебрежимо малка в сравнение със стойността на търговско предприятие, в което е извършен преди три месеца учредителен апорт на недвижими имоти, оценени по реда на чл. 72 ТЗ за сумата 200 000 лв., което я определя като липсваща насрещна престация, водеща до нищожност на договарянето.

С оглед установените по делото обстоятелства-покриване стойността на записани акции в новоучредено през м. 02.2017г. акционерно дружество, съставляващи 99.90% от стойността на всички акции, чрез недействителен по

отношение на банката- ищец апорт, без данни за извършвана търговска дейност в следващите години след учредяването, и осъществено в кратък период след регистрацията, прехвърляне на търговското предприятие на също новоучредено през м. 02.2017г. ЕООД срещу закупени от свързано физическо лице (едноличен собственик на капитала и управител), по- малко от месец преди това, движими вещи, чието фактическо съществуване и местонахождение не се установява в хода на производството, не разкрива такава преследвана от страните цел за сключване на договора по чл. 15, ал. 1 ТЗ, която да оправдава явното и съществено отклонение от стойността на прехвърленото търговско предприятие в сравнение с насрещната престация. Т. е. преценката на стойността на насрещната престация с оглед на всички установени факти във връзка с правоотношението, в съвкупност, обосновават категоричния извод на съда за порок на сделката, водещ до нейната нищожност поради сключването ѝ в противоречие с добрите нрави в хипотеза на съзнателно нарушение на справедливо договаряне на еквивалентни възмездни престации на заменителите при неустановена по делото друга цел за правоотношението, освен избегване на принудително изпълнение върху придобито от единия заменител имущество чрез недействителен по отношение на ищеца учредителен апорт. Предявеният от „АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ“ АД – гр. София установителен иск с правно основание чл. 26, ал.1, предл. 3 ЗЗД е основателен и подлежи на уважаване.

Поради съвпадение на правните изводи на двете съдебни инстанции по съществото на спора първоинстанционното решение следва да се потвърди.

С оглед резултата от въззивното обжалване и предвид обстоятелството, че въззиваемото дружество е защитавано от юрисконсулт, въззивниците дължат на насрещната страна възнаграждение за юрисконсултска защита във въззивна инстанция, на основание чл. 78, ал. 8 ГПК, в размер на 300 лв., съгласно чл. 37 от ЗПрП във вр. чл. 25 от Наредба за правната помощ.

Воден от горното, ВнАпС, ТО, III - ти състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 77/17.02.2023г., постановено по т. д. № 61/2022г. по описа на Варненски окръжен съд, в частта с която, по предявен иск от „АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ“ АД – гр. София срещу „ЕДИНСТВО 022“ АД– гр. Варна, ЕИК 204446055, и „НЮ ГОЛДЪН ГЕЙТ“ ЕООД, ЕИК 204456409, е обявен за нищожен сключен между ответниците договор за замяна на търговско предприятие с нотариално заверени подписи и съдържание с рег. № 1758 и № 1759, том 1, акт № 143 от 09.05.2017г., поради противоречие с добрите нрави, на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД.

В останалата част решението на ВОС не е обжалвано и е влязло в сила .

ОСЪЖДА „ЕДИНСТВО 022“ АД, ЕИК: 204446055, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, район „Приморски“, улица „Пенчо Славейков“ № 44, етаж № 2, апартамент № 4, и **„НЮ ГОЛДЪН ГЕЙТ“ ЕООД**, ЕИК: 204456409, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, район „Одесос“, улица „Овче поле“ № 24, етаж № 5, апартамент № 11, да заплатят на **„АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ“ АД**, ЕИК 128001319 със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Сребърна“ № 16, общо сумата от 300 / триста/ лева, представляваща възнаграждение за защита от юрисконсулт във въззивна инстанция, на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал. 8 ГПК.

Решението на въззивния съд подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____